

– № 3 . – С. 49-55.

24. Тихонов, О. І. Лікарські форми прополісу / О. І. Тихонов // Фармац. журн. – 1987. – № 5. – С. 31-35.

25. Тихонов, О. І. Оптимізація технології біологічно активних фракцій прополісу / О. І. Тихонов // Фармац. журн. – 1985. – № 1. – С. 45-47.

26. Тихонов, О. І. Розробка методу очистки від воску і технології одержання з прополісу активних препаратів / О. І. Тихонов // Фармац. журн. – 1984. – № 3. – С. 48-51.

27. Тихонова, С. О. Порівняльне вивчення фізико-хімічних властивостей ферментної субстанції «Поленаса» зі шроту та квіткового пилку / С. О. Тихонова // Фармац. журн. – 1999. – № 1. – С. 71-75.

28. ТУ У.02010936-002-95. Липофильный экстракт цветочной пыльцы. Введен 01.06.95. – 9 с.

29. Ярних, Т. Г. Разработка технологи и исследование настойки прополиса. Дис. ... канд. фармац. наук. – Харьков, 1988.

30. A study of the physico-chemical properties of the enzyme substance of «Pollenase» (Article) / A. I. Tikhonov, A. S. Smirnova, T. G. Yarnykh, S. A. Skripnik // Farmatsevtichnii Zhurnal. – 1993. – Vol. 48, Issue 1. – P. 50-53.

31. Pyłek kwiatowy – obnoze pszczele w farmacji i medycynie. Teoria, zastosowanie, lecznicze: monografia / A. I. Tichonow, K. Sodzawichny, S. A. Tichonowa, T. G. Jarnych – Krakow: Apipol-Farma, 2008. – 273 с.

32. Teoria i praktyka wytwarzania leczniczych preparatów propolisowych / A. I. Tichonow, T. G. Jarnych, W. P. Czernych, I. A. Zupanic, S. A. Tichonowa; – Krakow: «Marka», 2005. – 274 с.

33. The study of the specific toxicity of «Aprost» capsules / V. M. Koval, T. G. Yarnykh, O. I. Tykhonov et al. // J. of Pharm. Sc. and Res. – 2018. – Vol. 10. – № 9. – P. – 2155-2159.

Лікарські препарати на основі продуктів бджільництва

Ярних Т.Г., Рухмакова О.А., Герасимова І.В., Буряк М.В., Юр'єва Г.Б.

Кафедра технології ліків

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

iryna_herasymova@ukr.net

На сьогоднішній день продовжується стрімкий розвиток фармацевтичної галузі за рахунок створення нових лікарських препаратів у різних лікарських формах. Переважна частка ліків на сучасному фармацевтичному ринку представлена

синтетичними засобами, які хоч і володіють терапевтичною ефективністю, проте досить часто викликають розвиток побічної дії, алергічних реакцій тощо.

У цьому аспекті привертає увагу лікування лікарськими препаратами на основі природних сполук, для яких характерним є не лише виражений фармакологічний ефект, а й майже повна відсутність токсичної дії, висока комплаєнтність пацієнтів, економічна доступність.

У світовій фармацевтичній практиці проводяться експериментальні дослідження з розробки і стандартизації лікарських препаратів, до складу яких входять різні біологічно активні речовини природного походження, у тому числі й апісубстанції.

Багато дослідників займаються вивченням продуктів бджільництва і створенням лікарських препаратів на їх основі, зокрема Nicolas L. Vauquelin, C. Liebermann, S. Tsuyoshi, T. Keita, M. Hiroshi, C. Chanchao, St. Bogdanov, Б. Ф. Бек, О. М. Бутлеров, М. М. Кулагін, І. О. Каблуков, Г. О. Кожевников, Л. І. Боднарчук та ін.

На території України найбільш суттєвий внесок у розвиток апітерапії зробив заслужений діяч науки і техніки України, академік Української академії наук, лауреат Державної премії України, доктор фармацевтичних наук, професор Олександр Іванович Тихонов (Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна).

Під його керівництвом виділено біологічно активні субстанції із продуктів бджільництва та створено більше 50-ти оригінальних лікарських препаратів на їх основі, ряд із яких випускається фармацевтичною промисловістю України, Росії, Польщі. Варто відмітити, що усі ці розробки захищені авторськими свідоцтвами та патентами.

Передумовою створення лікарських препаратів на основі продуктів бджільництва стало виділення апісубстанцій, зокрема, фенольних гідрофобного та гідрофільного препаратів прополісу, ліпофільного екстракту обніжжя бджолиного (ЛЕОБ), поленази, меду та ін. й вивчення їх специфічної активності.

Наукова новизна даних досліджень захищена відповідними патентами та авторськими свідоцтвами.

На основі вказаних апісубстанцій та інших продуктів бджільництва у подальшому були розроблені лікарські препарати у різних лікарських формах (табл. 1).

Загалом результатом експериментальної роботи наукової школи Тихонова Олександра Івановича зі створення апіпрепаратів стало отримання 82-х патентів, які дозволили суттєво розширити номенклатуру лікарських препаратів на основі продуктів бджільництва.

Номенклатура лікарських препаратів на основі продуктів бджільництва

№ з/п	Апісубстанція	Лікарський препарат
1.	Прополіс	настойка прополісу
		вушні краплі «Пропотид»
		присипка «Пропоцид»
		настойка «Г ретавоск»
		гомеопатична мазь «Апі-дерма»
2.	Фенольний гідрофобний препарат прополісу	аерозоль «Кріобіозоль»
		таблетки «Прополін»
		гранули «Апі-андрогран»
		капсули «Феполен», «Апіпрост», «Апінін»
		аерозоль «Профезоль-пінний»
		аерозоль «Профезоль-плівкоутворюючий»
		гель «Пропостом»
		мазь «Пролідоксид»
		супозиторії «Феміпролен»
		супозиторії «Пропофен»
		супозиторії «Прополіс»
		аерозоль «Пропомізол»
		мазь «Пролідоксид»
3.	Фенольний гідрофільний препарат прополісу	очні краплі «Прополіс»
		розчини «Прополіс-Дерма»
		очні краплі «Пропомікс»
		таблетки «Прополтин»
		краплі в ніс «Пропоринол»
сироп «Пропомедин»		
4.	Отрута бджололина	ліофілізований препарат для ін'єкцій
		гомеопатична мазь «Апі-дерма»
		таблетки для електрофорезу «Апівен»
		гель «Апі-арт»
		гомеопатичний базисний препарат отрути бджололиної «Апі»
5.	Мед натуральний	таблетки «Спірумел»
		розчин для ін'єкцій «Апімел»
		капсули «Апісед»
		таблетки «Апітар»
6.	Квітковий пилок	капсули «Феполен»
		капсули «Апіпрост»
		капсули «Полентар»
7.	Поленеза	таблетки «Полензим»
8.	Ліпофільний екстракт обніжжя бджололино	мазь «Ліповіт»
		супозиторії «Поленфен»
9.	Перга	гранули «Апі-андрогран»
10.	Трутневі личинки та личинки вогнівки бджололиної	настойка «Г ретавоск»